

bu sebeple önümüzdeki senelerde bu mevzuu daha çok ehemmiyet verilmesini istemekle iktifa edeceğim. Çünkü, tecrübe mahiyetinde de olsa çıkmış olan suların bir işletmeye bağlanması suretiyle bunlardan istifadeye geçilmesini temenni ederim. Bundan sonraki çalışmalarda bilhassa yeraltı sularından istifade edecek mntakaların tâyin ve tesbiti, rivayetlere göre kuraklık gelecekmis, ondan evvel bunun halledilmesi, vestinghavzdan elde edilecek sondaj makineleriyle bu işin temin edilmesini rica ederim.

Sonra sulama kanallarının ve şebekelerin süratle ıslahı ve birbirlerine bağlanmak suretiyle ele alınması için, Hizmet Beyin de ifade ettiği gibi, su ortaklıkları kanununun bir an evvel çıkarılmasını istirham ederim.

Bir kelime ile enerji işinin bir elden idare edilmesinin en iyi bir şekil olduğunu arz etmek isterim.

REİS — Hasan Hayati Ülkü... (Yok sesleri).

Ahmet Hacı, buyurun.

AHMET HATI (Bolu) — Muhterem arkadaşlarım, beş dakikaya sığdırabilmek için benim temas etmek istediğim mevzulardan ancak su işinden bahsetmek suretiyle işe başlayacağım.

Su işlerini, Nafia Vekâleti eline alalı, aşağı yukarı 20 sene olmuştur. Bu işe senede sarf edilen miktarlar esash yekûn tutmaktadır. Kabul etmek lâzımdır ki buraya sarf edilen para ile alınan netice bir olmamıştır, hattâ bir netice alınmamıştır.

Ehemmi mühimme tercih etmek lâzımdır. Az para ile çok iş görmek başta gelen şeydir.

Su işinde gerek öteki iktidar gerek bizim zamanımızdaki iktidar muvaffak olmuş durumda addedilecek vaziyette değildir. Bizim Düce'de canlı misal olarak kaydedilecek öyle su işleri vardır ki hakikaten vakit olup izah edilsen hepiniz nüfuz edeceksiniz, fakat vakit olmadığı için bundan sarfınazar ediyorum. Yalnız şunu arz etmek isterim ki, su işleri; daha esash olarak, verimliliği itibariyle, müstaceliyetleri itibariyle, az veya çokp ara ile yapılma imkânları itibariyle tasinfе tâbi tutulmamıştır. Meselâ İğdır için 500 - 600 bin lira sarf edilmiştir, öyle kalmıştır. Halbuki bu yarım milyon lira Düce veya Adapazarı'na sarf edilmiş olsaydı şimdiye kadar çoktan kendini amorti etmiş olacaktı.

Sonra arkadaşlar, nafia camiası içinde eleman mevzu cidden üzerinde durulacak mühim bir konudur. Çünkü bugünkü işlere kifayet edecek derecede yetişmiş elemanımız yoktur.

Fakat şunu kabul etmek lâzımdır ki, mevcut adamlardan da iyi istifade etmek için Nafia Vekâleti şimdiye kadar esash hiçbir tedbir almamıştır. Bu noksanlığı yalnız paraya dayanarak halletmek yoluna gitmişlerdir. Ek vazifeler tesis etmek, ayrıca da yüksek yevmiye vermek suretiyle yapılan bu işler devlet dairelerinde muvazenesizliğe yol açmıştır. Diğer daireler de aynı yola gittiği için umumi bir hoşnutsuzluk ve muvazenesizlik meydana gelmiştir. Sonra şunu da ilâve edeyim ki, Karayollarındaki alât ve edevat bolluğuna nazaran Nafia Vekâleti gayet cılız kalmıştır. Aradaki bu muvazenesizlikleri kaldırsınlar, denklik olsun. Parası olmayın, vesaiti olmayın, imkân olmayın bir kadroyu masraf olarak elde tutmanın bir faydası olmadığını elbette takdir etmeleri lâzım. Yani Nafia müdürlüklerini daha faydalı olacak hale getirmek zamanı gelmiştir. Bolu'da Nafia Müdürlüğü bir yük teşkil etmektedir. Çünkü 700 bin lira vâridatına karşılık 800 bin küsur lira masrafı olan bu bölgede yalnız masrafları ödemek için çalışıldığını hissettiği zaman halk bir yenilik görmek istiyor ve bunu kendisi için bir hak telâkki ediyor.

REİS — Efendim, kifayet takrirleri var; okutuyorum.

Yüksek Riyasete

Nafia bütçesinin heyeti umumiyesi hakkındaki müzakerenin kifayetinin reye konmasını rica ederiz.

Ankara

Bursa

S. Kurtbek

Baha Cemal Zağra

REİS — Kifayet takririni reylerinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Fasillara geçilmesini reylerinize arz ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

F.

Lira

101	Vekil tahsisatı	12 000
	REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	